

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

F. Ioannis Andreae Coppensteinii, Ordinis Prædicatorum Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ Calvino-Catecheticæ

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

Ad Qvæst. LXIII. Quomodo bona opera nostra nihil (aliquid) promerentur;
cum Devs & in præsentî, & in futura vita mercedem pro hisce daturum
promittat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

negant aduersarij; quin etiam Optima opera in se esse peccata fingunt: vt ostendi in meo *Luthero-caluinista par. 4. q. 79.* Idcirco libuit hic Ministro nugari suadendo frustra, in solo Christo Nos iustificari. Quasi nos doceremus; opera ex, & in nobis solis; & non ex, & in Christo, esse bona: Quae haeretica in nos calumnia est. At illud *Ministri Operabona non sunt digna caelo; ne quidem per gratiam:* damnata haeresis est.

AD II. Respondi initio quaestionis huius: tolle ex interrogatione, Non; iam saluus mihi caper & hircus vterque est.

AD QVÆST. LXIII.

Quomodo bona opera nostra nihil (aliquid) promerentur; cum DEVS & in presenti, & in futura vita mercedem pro hisce daturum promittat?

CALVINVS *Inst. l. 2. c. 5. § 2.* fufe suadet, iustitiæ præmia ex mera Dei benignitate pendere. Et lib. 3. c. 15. Operum merita dire exagitat.

CATECHESIS: Merces ea, 1. non datur ex merito; 2. sed ex gratia.

MINISTER: Párochus addit: Non ex merito principaliter, nisi de congruo: ex gratia de condigno. Et ideo in interrogatione eiecit vocem Nihil, & supposuit Aliquid promereri opera nostra.

I. Hoc totum est Scholasticum inuentum: Nobis Meritum de condigno falsum est, & indignum: illud de congruo; omnino est incongruum.

Suadet, 1. Quia, Rom. 11. *Si ex gratia; iam non ex operibus qualiscumque meriti: Alioquin gratia iam non est gratia.* &c. Ergo scriptura excludit omne meritum. absolute & simpliciter in negotio salutis.

2. Pontificii definiunt meritum de congruo, quod non fundatur in ulla dignitate & proportione operis, ad gratiam; sed in sola promissione Dei: Ergo aut proprie dici nequit meritum; aut cum gratia confundi debet. Vnde apud Bell. l. 5. *Iust. c. 16. § 2. aliqui consens, non videntur vocibus de condigno, de congruo: sed absolute dicendum, Opera esse meritoria salutis. Sac & Bernardus.*

3. Quia Pontificii docent, in merito de condigno non requiri æqualitatem inter Meritum, & Præmium secundum iustitiam; sed sufficere, vt sit proportio. Ita Bellarm. l. 5. *Iust. cap. 17. § 11.* Quid hoc monstri? Imò contrarium est: Dignus premio, est dignus secundum

æqualitatem; quæ est inter meritum & præmium; & non secundum proportionem.

4. Catechesis ait: Merces alia est ex merito; alia ex gratia. Iuxta Rom. 4. *Ei, qui operatur, merces non imputatur ex gratia; sed ex debito:* Ergo infirma est probatio Bellarmini l. 5. *Iust. c. 2. § 5.* ista: Opera nostra vere esse merita, quia in Scriptura Mercedis nomine afficiuntur. Si enim, vt docet, datur merces quædam ex gratia, & non ex debito; Ergo non sequitur; opera nostra vocantur merces: Ergo sunt merita; quia sunt merces ex gratia; non ex debito. Nullum autem meritum, nisi ex debito; meritum scilicet verum ac proprie dictum, quale hic intelligunt Pontificij.

Ideo nos agnoscamus mercedem aliquam ex gratia, & non ex debito: tamen Merces proprie dicta est sola ex debito; improprie dicta, ex gratia.

5. Fatemur cum Bellar. Mercedem & Meritum esse relatiua: sed inde contra eum euincimus: Ergo sicut opera non sunt merces, proprie; ita nec meritum. Nam Apostolus dicens, esse mercedem quandam ex gratia, intelligit improprie dicta: Pontificii vero proprie dicta. Atq; illud testantur Augustinus, Vega. &c. Pontificii; quibus Mereri significat Consequi, accipere.

RESPONDEO. AD I. Nego sequi: quin contrarium sequitur. Ita ibi Apostolus: Reliquia, (qui genua non flexerant ante Baal) secundum ELECTIONEM gratia salua facta sunt. Si autem gratia. &c. Intendit docere, quod Iustitia, faciens dignum vita æterna, solum ex lege & fide Christi est: huc inducit istas reliquias, saluatas secundum Electionem gratia; id est, primam gratiam; quam nemo meretur: ideo subiicit, Si ex gratia, scilicet prima; iam non ex operibus: quæ augmentum gratiæ, siue secundam gratiam merentur. Opponit igitur ibi donum merè gratuitum, merito ex operibus: ergo fatetur esse aliquod meritum operum: idque ex lege iustitiæ seruata, & fide in Christum: Itaq; Scriptura contra meritum producta, militat pro merito, contra aduersarios meriti. Porro quot quantæ Scripturæ doceant meritum operum, vide in Bellarm. lib. 5. de Iustif. cap. 3. & cap. 2. Opera iustorum recte vocari merita.

AD II. Meritum de congruo dicitur improprie meritum; quia datur ex promissione alterius, non ex substantia operis. Atque licet iustitiam non fundetur in ulla dignitate, vel proportione operis ad gratiam; non tamen ideo nulla inest ei dignitas; cum sit opus gratiæ, & à DEO, vnde omnis eius dignitas dependet: meretur.

returque non tam homo, quam gratia sese au-
geri, auctamque perfici. Neque necesse est i-
dem cum gratia confundi; sed ab ea distingui,
vt ab efficiente effectus. Quare id non est
nullum; sed aliquod meritum scil. ex promissi-
one: at ex pacto est meritum de condigno, seu
iustitiæ. Nec ipse Bellarminus censet abolen-
dam Meriti distinctionem; sed refert quos-
dam sic sensisse. Impostor est igitur Mini-
ster, qui ita Bellarmino imponit.

AD III. Monstrum hic sese probat esse
Minister, asserens *æqualitatem Meritum inter &
Præmium*; quod est vita æterna, ideoque infi-
nitum. Huic quod par cuiusquam Meritum?
Caloinianum. Quale hoc? *Quo in Scripturis,*
ait, *dicimur digni regno cælorum; sed non in nobis,*
nec secundum meritum; sed secundum gratiam. Er-
gon' homo finitus est capax infinitæ gra-
tiæ? Immane quantum profecisti Minister! Per-
ge sis.

AD IV. In Suasione prima dixit: *Scriptu-
ra excludit OMNE Meritum simpliciter. &c.* Hic
dicit; *Merces alia est ex merito, seu debito.* Item;
Nullum est proprie dictum meritum, nisi ex debito:
Item: *Fatemur cum Bellarm. Mercedem & Meri-
tum esse relatiua. Quomodo igitur Scriptura exclu-
dit omne meritum?*

Porro, infirmam esse Bellarmini probatio-
nem vult docere, seque sic intricat ipsum, vt
nec intelligi sat queat; nec vt reor, seipsum in-
telligat ipse. Age tamen; natabo Delius. Tu
vis, Mercedem proprie esse ex debito, seu meri-
to; improprie, ex gratia: iuxta Apostolum. Bel-
larminus vult contrarium, iuxta Apostolum,
non contra eum: & is rectè: tu male. Quia Me-
ritum est duplex; Personæ & Operis: Item Vi-
ta æterna est duplex; Hæreditas, gratuito pro-
missa; & Merces ex pacto debita. *Merito perso-
nae* potest haberi Vita æterna, vt Hæreditas
promissa gratis: at *merito operis*, vt Merces, ex pa-
cto iustitiæ sic facta, quod acceptanda sunt o-
pera.

Ecce igitur; *Operanti merces* pro merito ope-
ris *non imputatur ex gratia; sed ex debito* iustitiæ,
ratione pacti. At contrarium asserit Minister;
scil. *Operanti merces*, id est, Hæreditas, *non impu-*

tatur ex gratia, scil. vt gratis promissa & data;
sed ex debito: Quod vtrumque hæreticum est.
Prius; quia Hæreditas vitæ gratuito promissa
est; ergo *imputatur ex gratia*. Posterius; quia pa-
ctum iustitiæ importat Debitum, & hoc datur
Mercedi *ex debito*.

Milector, vin' vleus Ministro rangam? Cur
pertendit operanti mercedem imputari ex de-
bito; & non ex gratia? Quia asserit Certitu-
dinem salutis cuiusq; specialem; idq; ex certi-
tudine debiti: nam certitudo gratuita hæredi-
tatis fortè videtur Sectariis minus certa stare
super gratuita donatione. Vt sit; Aposto-
lus Rom. 4. evertit hæresin Ministri, quem pro
ea citat: confirmat autem doctrinam Ecclesiæ
& Bellarmini, contra quem utebatur Apostolo
Minister.

AD V. Ita retorqueo: Merces, debita ex
pacto; & Meritum operis, sunt relatiua: Item
sunt relatiua, Merces hæreditaria; & Meritum
personæ. Hæc veritas Bellarmini est, & Eccle-
siæ. Ergo sicut opera sunt meritum seu meri-
toria; sic etiam sunt merces gratiæ, id est, gra-
tiam ex gratia augent, & donum ex dono. Fal-
sum igitur Ministeri est illud: *Sicut opera non
sunt merces proprie dicta; ita nec meritum sunt.* Imò
quia sunt Merces gratiæ improprie dicta mer-
ces, vtpote ex gratia promissionis; ideo sunt
meritum personæ.

Atque illud testantur & Patres, & Pontifi-
cij, contra Ministrum, quos pro sese allegat;
quibus *Mereri* improprie, est *consequi* Hæredi-
tatem gratuito promissam. *Itaque* (tua recipe
verba) *dum verbo* Promerentur hic in *interrogatio-
ne* *vtatur* Parochus, ex Scapletoni *sententia*, *verbo* non
vtitur nouo, neque in *sensu falso*. Nam *Mereri*, &
promereri, synonyma duco. Mutare id au-
tem in *interrogatione* nolui; quia, quæ relin-
qui poterant quoq; modo, reliqui. Hinc
non rigido; sed molli bra-
chio, facta est Excal-
uinizatio.